

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (deveti senat)

z dne 17. maja 2023*

„Predhodno odločanje – Statut Sodišča Evropske unije – Člen 23, prvi odstavek – Prekinitev postopka v glavni stvari, ki jo odredi nacionalno sodišče, ki je Sodišču predložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU – Možnost delne prekinitve“

V zadevi C-176/22,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Spetsializiran nakazaten sad (specializirano kazensko sodišče, Bolgarija) z odločbo z dne 8. marca 2022, ki je na Sodišče prispela istega dne, v kazenskem postopku zoper

BK,

ZhP,

ob udeležbi

Spetsializirana Prokuratura,

SODIŠČE (deveti senat),

v sestavi L. S. Rossi, predsednica senata, C. Lycourgos (poročevalec), predsednik četrtega senata, in O. Spineanu-Matei, sodnica,

generalna pravobranilka: T. Čapeta,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za bolgarsko vlado T. Mitova in E. Petranova, agentki,
- za Evropsko komisijo F. Erlbacher, E. Rousseva in M. Wasmeier, agenti,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalne pravobranilke, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

* Jezik postopka: bolgarščina.

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 23 Statuta Sodišča Evropske unije.
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru kazenskega postopka, uvedenega zoper BK in ZhP zaradi dejanj, kvalificiranih kot jemanje podkupnine.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Člen 23, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije določa:
„V zadevah iz člena 267 Pogodbe o delovanju Evropske unije mora sodišče države članice, ki prekine svoj postopek in predloži zadevo Sodišču, o svoji odločitvi uradno obvestiti Sodišče. Sodni tajnik Sodišča o tej odločitvi nato obvesti zadevne stranke, države članice in [Evropsko komisijo], ter institucijo, organ, urad ali agencijo [Evropske unije], ki je sprejela akt, katerega veljavnost ali razlaga je predmet spora.“

Bolgarsko pravo

- 4 Iz predloga za sprejetje predhodne odločbe je razvidno, da se v skladu s postopkovnimi pravili, ki se uporabljajo za spor o glavni stvari, kazenski postopek prekine, kadar nacionalno sodišče Sodišču predloži predlog za sprejetje predhodne odločbe.

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

- 5 Spetsialirizana prokuratura (specializirano državno tožilstvo, Bolgarija) je 26. februarja 2021 pri predložitvenem sodišču vložilo obtožnico zoper BK in ZhP zaradi kaznivega dejanja jemanja podkupnine, ki naj bi ga ta storila kot kriminalistična preiskovalca.
- 6 BK je nasprotoval pravni kvalifikaciji jemanja podkupnine, ki jo je navedlo državno tožilstvo. Ker se je predložitveno sodišče spraševalo o svoji pristojnosti za prekvalifikacijo zadevnega kaznivega dejanja, ne da bi o tem predhodno obvestilo obtoženca, je pri Sodišču vložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki se nanaša na razlago člena 6(3) in (4) Direktive 2012/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012 o pravici do obveščeniosti v kazenskem postopku (UL 2012, L 142, str. 1) in člena 47(2) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Ta predlog je predmet zadeve C-175/22.
- 7 Poleg tega sta BK in ZhP izpodbijala način, kako jima je bila odvzeta prostost, in odkritje označenega denarnega zneska v pisarni ZhP. BK in ZhP je bila prostost odvzeta v njunih službenih prostorih, katerih hodniki so bili opremljeni z video kamerami, ki so posnele del tega odvzema prostosti in to odkritje.

- 8 Predložitveno sodišče navaja, da so bile do vložitve tega predloga za sprejetje predhodne odločbe zaslišane nekatere osebe, vpletene v naveden odvzem prostosti, in da je bil preučen del zadevnih video posnetkov. Vendar to sodišče poudarja, da mora zaslišati še vsaj tri druge osebe in preučiti drugi del teh video posnetkov, prav tako pa tudi posnetke, posnete s skrito kamero in mikrofonom.
- 9 Navedeno sodišče navaja, da s tehničnega vidika nič ne onemogoča tega, da nadaljuje preučevanje predložene zadeve ter zbiranje dokazov za ugotovitev resničnosti in vsebine zatrjevanih dejstev. Ti elementi naj ne bi bili povezani z vprašanji za predhodno odločanje, ki jih je postavilo v okviru zadeve C-175/22. Predložitveno sodišče bi lahko po pridobitvi navedenih dokazov v celoti prekinilo postopek v glavni stvari, dokler ne bi prejelo odgovora Sodišča na ta vprašanja. Po prejemu tega odgovora bi lahko ta postopek nadaljevalo, obtoženca po potrebi obvestilo o morebitni pravni prekvalifikaciji zadevnih dejanj in se po zaslišanju strank izreklo o vsebini.
- 10 Vendar se to sodišče sprašuje, ali lahko po tem, ko je pri Sodišču vložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe v zadevi C-175/22, glede na člen 23 Statuta Sodišča Evropske unije odločanje o zadevi v glavni stvari nadaljuje, zlasti da bi nadaljevalo zbiranje dokazov.
- 11 Predložitveno sodišče meni, da predlog za sprejetje predhodne odločbe nujno pomeni prekinitev postopka v glavni stvari glede vprašanj, postavljenih v okviru tega predloga za sprejetje predhodne odločbe. Ob tem meni, da bi se ta postopek lahko nadaljeval v zvezi z vidiki, ki niso predmet navedenega predloga za sprejetje predhodne odločbe, seveda pa pred prejetjem odgovora Sodišča na ta vprašanja ne bi bilo mogoče sprejeti meritorne odločitve.
- 12 S takim pristopom bi se bilo mogoče izogniti izgubi časa, povezani s prekinitvijo navedenega postopka, kar bi bilo v prid spoštovanja pravice do sojenja v razumnem roku v skladu s členom 47, drugi odstavek, Listine o temeljnih pravicah.
- 13 Glavna naloga nacionalnega sodišča naj bi bila rešitev zadeve, o kateri odloča, pravo Unije pa naj bi vprašanje prekinitve postopka v glavni stvari urejalo le v delu, v katerem je ta prekinitev nujna za zagotovitev polnega učinka odločbe Sodišča.
- 14 Predložitveno sodišče opozarja, da je postopek v glavni stvari v celoti prekinilo do odgovora Sodišča na vprašanje, postavljeno v tej zadevi.
- 15 V teh okoliščinah je Spetsializiran nakazatelen sad (specializirano kazensko sodišče, Bolgarija) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba člen 23 Statuta Sodišča Evropske unije razlagati tako, da nacionalno sodišče, ki je predložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 Pogodbe o delovanju Evropske unije, zavezuje k prekinitvi postopka glede celotne zadeve v glavni stvari, ali pa zadostuje, da se prekine le del postopka v glavni stvari, ki se nanaša na vprašanje za predhodno odločanje?“
- 16 Sofijski gradski sad (okrajno sodišče za mesto Sofija, Bolgarija) je z dopisom z dne 5. avgusta 2022 Sodišče obvestilo, da je bilo Spetsializiran nakazatelen sad (specializirano kazensko sodišče) po zakonodajni spremembi, ki je začela veljati 27. julija 2022, ukinjeno in da so bile nekatere kazenske zadeve, ki jih je navedeno sodišče obravnavalo, vključno z zadevo iz postopka v glavni stvari, tega dne prenesene na Sofijski gradski sad (okrajno sodišče za mesto Sofija).

Dopustnost vprašanja za predhodno odločanje

- 17 Bolgarska vlada trdi, da predlog za sprejetje predhodne odločbe ni dopusten, ker predložitveno sodišče Sodišču ni predložilo dejanskih in pravnih elementov, potrebnih za to, da bi lahko podalo razlago prava Unije, ki bi bila za predložitveno sodišče koristna.
- 18 Natančneje, ta vlada navaja, da se člen 488 zakonika o kazenskem postopku, ki ni omenjen v predlogu za sprejetje predhodne odločbe, nanaša specifično na prekinitev kazenskega postopka, kadar je bil pri Sodišču vložen predlog za sprejetje predhodne odločbe v zadevi, kakršna je ta v postopku v glavni stvari. Na podlagi tega člena in s pridržkom preverjanja, ki ga mora po potrebi opraviti nacionalno sodišče, se postopek v glavni stvari prekine v celoti, vendar se lahko nadaljuje, preden Sodišče o tem predlogu odloči, če je to potrebno za zbiranje in zavarovanje dokazov.
- 19 V zvezi s tem je treba opozoriti, da za vprašanja o razlagi prava Unije, ki jih nacionalno sodišče zastavi v pravnem in dejanskem okviru, za opredelitev katerega je odgovorno samo in katerega pravilnosti Sodišče ne preverja, velja domneva upoštevnosti. Sodišče lahko predlog nacionalnega sodišča zavrže le, če je očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora o glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo pravnih in dejanskih elementov, ki so potrebni, da bi lahko na zastavljena vprašanja dalo koristne odgovore (sodba z dne 15. decembra 2022, Veejaam in Espo, C-470/20, EU:C:2022:981, točka 51 in navedena sodna praksa).
- 20 V zvezi s tem mora predlog za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 94(b) Poslovnika Sodišča poleg besedila vprašanj, ki se Sodišču predložijo v predhodno odločanje, vsebovati tudi vsebino nacionalnih določb, ki naj bi se uporabile v obravnavani zadevi, in po potrebi upoštevno nacionalno sodno prakso. Ta zahteva je navedena tudi v točkah 15 in 16 Priporočil Sodišča Evropske unije nacionalnim sodiščem v zvezi z začetkom postopkov predhodnega odločanja (UL 2019, C 380, str. 1).
- 21 V obravnavani zadevi, kot je bilo navedeno v točki 9 te sodbe, predložitveno sodišče pojasnjuje, kakšne možnosti ima v okviru procesnega prava, ki se uporablja. Poleg tega je besedilo vprašanja za predhodno odločanje tako, da je nanj mogoče dati koristen odgovor brez sklicevanja na nacionalno zakonodajo.
- 22 Predlog za sprejetje predhodne odločbe je torej dopusten.

Vprašanje za predhodno odločanje

- 23 Predložitveno sodišče z vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 23 Statuta Sodišča Evropske unije razlagati tako, da nasprotuje temu, da nacionalno sodišče, ki je vložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, prekine postopek v glavni stvari le glede vidikov tega postopka, na katere bi lahko vplival odgovor Sodišča na ta predlog.
- 24 V zvezi s tem je treba navesti, da je treba, kadar neko področje ni urejeno s predpisi Unije, v notranjem pravnem redu posamezne države članice v skladu z načelom postopkovne avtonomije določiti postopkovna pravila za pravna sredstva, s katerimi se zagotavlja varstvo pravic, ki jih imajo posamezniki na podlagi prava Unije (glej v tem smislu sodbi z dne

16. decembra 1976, Rewe-Zentralfinanz in Rewe-Zentral, 33/76, EU:C:1976:188, točka 5, in z dne 22. aprila 2021, Profi Credit Slovakia, C-485/19, EU:C:2021:313, točka 52 in navedena sodna praksa).
- 25 Vendar je to načelo treba uporabljati ob spoštovanju načel enakovrednosti in učinkovitosti, da se ohrani polni učinek določb prava Unije, ki se uporabljajo (glej v tem smislu sodbo z dne 3. junija 2021, Bankia, C-910/19, EU:C:2021:433, točka 45 in navedena sodna praksa). Natančneje, v skladu z načelom učinkovitosti države članice svoje procesne avtonomije ne smejo izvajati tako, da bi bilo v praksi onemogočeno ali čezmerno oteženo uveljavljanje pravic, ki jih daje pravo Unije (glej v tem smislu sodbi z dne 9. novembra 1983, San Giorgio, 199/82, EU:C:1983:318, točka 14, in z dne 24. novembra 2022, Varhoven administrativen sad (Razveljavitev izpodbijane določbe), C-289/21, EU:C:2022:920, točka 33 in navedena sodna praksa).
- 26 Kar zadeva postopek predhodnega odločanja, je treba opozoriti, da člen 267 PDEU vzpostavlja dialog med dvema sodiščema, in sicer med Sodiščem in sodiščem države članice, katerega namen je zagotoviti enotnost razlage prava Unije, s čimer je tako mogoče zagotoviti njegovo koherentnost, njegov polni učinek in njegovo avtonomijo ter, nazadnje, lastno naravo prava, določenega s Pogodbama (glej v tem smislu sodbo z dne 29. marca 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, točka 71 in navedena sodna praksa).
- 27 V skladu z ustaljeno sodno prakso sodba, izdana v okviru tega postopka, zavezuje nacionalno sodišče glede razlage prava Unije za rešitev spora, o katerem odloča (glej v tem smislu zlasti sodbi z dne 3. februarja 1977, Benedetti, 52/76, EU:C:1977:16, točka 26, in z dne 22. februarja 2022, RS (Učinek sodb ustavnega sodišča), C-430/21, EU:C:2022:99, točka 74).
- 28 Ohranitev polnega učinka navedenega postopka pa v praksi ni onemogočena ali čezmerno otežena z nacionalnim pravilom, ki med dnem, ko je pri Sodišču vložen predlog za sprejetje predhodne odločbe, in dnem izdaje sklepa ali sodbe, s katero Sodišče na ta predlog odgovori, omogoča nadaljevanje postopka v glavni stvari za izvedbo procesnih dejanj, za katere predložitveno sodišče meni, da so nujni, in ki se nanašajo na vidike, ki niso povezani z zastavljenimi vprašanji, to je procesnih dejanj, ki predložitvenemu sodišču ne preprečujejo, da bi v okviru spora o glavni stvari ravnalo v skladu s tem sklepom ali to sodbo.
- 29 To ugotovitev utemeljuje to, da mora predložitveno sodišče presoditi, v kateri fazi postopka je najbolje tak predlog nasloviti na Sodišče (glej v tem smislu sodbi z dne 27. junija 1991, Mecanarte, C-348/89, EU:C:1991:278, točka 49, in z dne 7. aprila 2016, Degano Trasporti, C-546/14, EU:C:2016:206, točki 16 in 17).
- 30 Ker je torej predlog za sprejetje predhodne odločbe mogoče vložiti pri Sodišču tudi v zgodnji fazi postopka v glavni stvari, mora imeti predložitveno sodišče možnost, da do takrat, ko Sodišče odgovori na ta predlog, ta postopek nadaljuje za opravo procesnih dejanj, za katera meni, da so nujna, in ki niso povezana s postavljenimi vprašanji za predhodno odločanje.
- 31 Navesti je treba, da je bilo to razlogovanje implicitno uporabljeno v sodbi z dne 21. decembra 2021, Euro Box Promotion in drugi (C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 in C-840/19, EU:C:2021:1034). Sodišče je namreč v točki 80 te sodbe navedlo, da je bila po tem, ko je bil predlog za sprejetje predhodne odločbe iz ene od zadev, v katerih je bila izdana navedena sodba, predložen Sodišču, odločba predložitvenega sodišča o prekinitvi postopka razveljavljena in

da so se v postopku v glavni stvari znova pojavila vprašanja, ki niso tista, na katera se je ta predlog nanašal. Sodišče pa je v točki 141 iste sodbe ugotovilo, da je navedeni predlog dopusten, ne da bi navedlo, da je treba preučiti morebitno kršitev člena 23 Statuta Sodišča Evropske unije.

- 32 Glede na vse zgornje preudarke je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 23 Statuta Sodišča Evropske unije razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da nacionalno sodišče, ki je vložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, prekine postopek v glavni stvari le glede vidikov tega postopka, na katere bi lahko vplival odgovor Sodišča na ta predlog.

Stroški

- 33 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (deveti senat) razsodilo:

Člen 23 Statuta Sodišča Evropske unije je treba razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da nacionalno sodišče, ki je vložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, prekine postopek v glavni stvari le glede vidikov tega postopka, na katere bi lahko vplival odgovor Sodišča na ta predlog.

Podpisi